



EN RAPPORT FRÅN ENHETEN FÖR INTERNATIONELLA FRÅGOR

Facklig solidaritet med Palestina

Otto Widmark



Landsorganisationen i Sverige

© Landsorganisationen i Sverige 2022

Foto (där inget annat anges): Björn Lindh, Zarifeh Malki och Otto Widmark
på Olof Palmes Internationella Center samt Oscar Ernerot, LO

Grafisk form: LO

Produktion och tryck: Bantorget Grafiska AB, Stockholm 2022

ISBN 978-91-566-3583-0

LO 22.11 500

Innehåll

Förord	5
1. Ett land under ockupation	7
Ockupationen skapar fattigdom och arbetslöshet	9
2. Den palestinska fackföreningsrörelsen	11
3. Facklig solidaritet	13



Förord

SITUATIONEN I PALESTINA är ohållbar, palestinska kvinnors och mäns kamp för ett liv utan våld och mord har pågått i över 70 år. Önskan om ett liv i fred, ett arbete att leva på med goda arbetsvillkor och möjligheten att fritt röra sig mellan Palestina och Israel står högst på listan. Barn och unga måste få känna hopp inför en framtid där demokrati leder vägen till att palestinier och israeler kan leva sida vid sida. Israel måste respektera internationell rätt. Facklig solidaritet är ett sätt att stötta på vägen mot målet. LO bidrar tillsammans med andra internationella organisationer med stöd i form av bland annat utbildning för fackliga förtroendevalda för att ge inflytande på arbetsplatsen. Social dialog, organisering och demokratisering är beståndsdelar i dessa utbildningar. Tillsammans kan vi göra en insats för ett värdigt liv!

Oscar Ernerot

chef på LOs Enheten för internationella frågor





1. Ett land under ockupation

MELLAN STRANDEN PÅ Gazaremsan och stranden i Tel Aviv är det knappt sju mil, ungefär avståndet Borås–Göteborg. Trots närheten är det som två olika världar. Tel Aviv är en liberal modern storstad med miljoner turistbesök varje år. På Gazaremsan är 63 procent av invånarna beroende av humanitärt stöd för sin överlevnad.¹ Dessa enorma skillnader människor emellan präglar Israel och Palestina.

Palestiniernas rätt till trygghet, försörjning och ett värdigt liv begränsas av den israeliska ockupationen. Israel fragmenterar och styckar upp det palestinska territoriet vilket undergräver förutsättningarna för att grunda en stat med självbestämmande.²

Den förhindrar ekonomisk utveckling, skapar arbetslöshet, fattigdom och desperation hos den ockuperade befolkningen.³ Den splittrar också den palestinska befolkningen som lever under olika villkor och olika grad av israeliskt förtryck beroende på var de bor. Ockupationen präglas av systematiska och återkommande brott mot folkrätten.

Gazaremsan är sedan 2007 utsatt för en israelisk-egyptisk blockad. Resultatet är att över två miljoner människor lever i vad som har kallats världens största utomhusfängelse. Israel bestämmer vilka människor och varor som får föras in och ut från Gazaremsan. Detta har slagit sönder den inhemska ekonomin och arbetslösheten är över 50 procent.⁴ För unga palestinier är arbetslösheten nästan 80 procent.⁵ Halva befolkningen lever under fattigdomsgränsen. Detta är en situation skapad av politiska beslut och inte någon naturkatastrof.

Palestinier på Västbanken, inklusive östra Jerusalem, har andra för-

1 OCHA Humanitarian Needs Overview OPT 2022 https://www.ochaopt.org/sites/default/files/HNO_2022.pdf.

2 Report of the Special Rapporteur on the situation of human rights in the Palestinian territories occupied since 1967, Francesca Albanese A/77/356 21 September 2022.

3 Se till exempel ITUCs Palestinarapport från 2021: Workers' Rights in Crisis: Palestinian workers in Israel and the settlements https://www.ituc-csi.org/IMG/pdf/ituc_palestinereport_en.pdf.

4 54 procent enligt ITUCs Palestinarapport.

5 OCHA Briefing 21 juni 2022 <https://www.ochaopt.org/content/fifteen-years-blockade-gaza-strip>.



utsättningar, men även för dem begränsar Israel hur palestinier får resa och var dom kan arbeta. De som räknas som boende i östra Jerusalem kan besöka och arbeta i både Östra Jerusalem och Israel men saknar medborgarskap och får inte rösta till det israeliska parlamentet. Det är Israel som avgör vem som ska räknas som boende i Jerusalem och Israel anklagas av människorättsorganisationer som Human Rights Watch för att systematiskt diskriminera och försvåra för palestinier att bo och leva i östra Jerusalem.⁶

Palestinier boende på Västbanken behöver särskilda tillstånd för att besöka Jerusalem, Gaza eller övriga Israel. På Västbanken lever israeliska bosättare och palestinier under olika lagar och har olika möjligheter. Israeliska bosättare, ett fenomen som strider mot folkrätten, lever under samma israeliska civila lagar som övriga israeliska medborgare, medan Israel låter döma palestinier i militärdomstolar. Vidare delas Västbanken upp i olika nivåer av israelisk kontroll. Denna uppstyckning av landet förhindrar ekonomisk utveckling. Område C utgör den största delen av

⁶ Se till exempel Human Rights Watch rapport "A threshold crossed" från april 2021 <https://www.hrw.org/report/2021/04/27/threshold-crossed/israeli-authorities-and-crimes-apartheid-and-persecution>.



ockuperade Västbanken och Israel utövar i stort sett obegränsad kontroll över området. Cirka 400 000 bosättare bor i området. I område A och B bor majoriteten av Västbankens palestinier och här finns också den palestinska myndigheten representerad.

I det ockuperade Palestina bor cirka 5,3 miljoner palestinier. Av dessa består cirka 40 procent av flyktingar som har sitt ursprung i det som i dag utgör staten Israel men som nekas att återvända. Totalt finns cirka 5,7 miljoner palestinska flyktingar registrerade av FN. Förutom flyktingläger i de ockuperade områdena, bor cirka 3,3 miljoner palestinska flyktingar i Libanon, Syrien och Jordanien.

Ockupationen skapar fattigdom och arbetslöshet

Ungefär en och en halv miljon palestinier är fattiga, mer än var fjärde.⁷ Arbetslösheten i Palestina är cirka 25 procent och på Gazaremsan är den över 50 procent.⁸ Den privata sektorn på både Västbanken och Gazaremsan är svag. Det är svårt att försörja en familj på den palestinska

⁷ Världsbanken, Palestinian Territories' Economic Update – April 2022 <https://www.worldbank.org/en/country/westbankandgaza/publication/economic-update-april-2022>.

⁸ ITUCs Palestinarapport.



lagstadgade minimilönen på cirka 4 500 kronor i månaden. Av de som arbetar i den palestinska privata sektorn får cirka 30 procent inte ens minimilönen.⁹

Bristen på försörjningsmöjligheter i den palestinska ekonomin gör att många palestinier söker arbete i Israel där lönen ofta kan vara minst dubbelt så hög som den man kan få på Västbanken. För att få arbeta i Israel behöver palestinier från Västbanken arbetstillstånd som är knutna till specifika arbetsgivare. Detta system är kritiserat och gör att palestinska arbetare utnyttjas. Många tvingas betala en betydande del av sin lön till mellanhänder som ska "hjälpa" dem att få arbete och arbetstillstånd. Världsfacket har krävt att detta system avskaffas och reformer inom bland annat byggsektorn har gjorts.

9 ITUCs Palestinarapport.

2. Den palestinska fackföreningsrörelsen

PRECIS SOM DET palestinska samhället i övrigt präglas den palestinska fackföreningsrörelsen av ockupationsmaktens förtryck och separationspolitik. LOs systerorganisation, PGFTU (Palestinian General Federation of Trade Unions), är den största palestinska fackföreningsfederationen. Fackets medlemmar och ledare från Gazaremsan och Västbanken kan inte träffas på grund av Israels blockad och restriktioner.

Den höga arbetslösheten, inte minst på Gazaremsan, som är en följd av ockupationens påverkan på den ekonomiska utvecklingen, försvårar också fackligt arbete och organisering. Det palestinska facket har heller inte möjlighet att organisera palestinska arbetare i östra Jerusalem, i bosättningar eller i Israel. Under den andra intifadan under början av 00-talet gjorde den israeliska militären regelbundet räder på PGFTUs kontor.

De palestinska myndigheterna såväl som Hamasregimen på Gazaremsan begränsar också det demokratiska utrymmet för fack och civilsamhälle i Palestina. Den palestinska fackföreningsrörelsen har också interna problem där organiseringen präglats av olika politiska partiers konkurrens och målet om nationell frigörelse.



3. Facklig solidaritet

LO HAR VISAT sitt fackliga stöd till Palestina och den palestinska fackföreningen PGFTU sedan många år.

LO har stött PGFTU med att utbilda nya och unga fackföreningsledare i organisering, rekrytering, kollektivavtalsförhandling och arbetsmiljöfrågor. Projektet har bestått i ett antal workshops och utbildningstillfällen i syfte att bistå PGFTU i sitt pågående generationsskifte. Målet är att deltagarna ska stärkas i sitt ledarskap inom det palestinska facket.

LO-distriktet Gotland har sedan många år ett samarbete med en palestinsk kvinnoorganisation i Östra Jerusalem, Al Mortaqa Women's Organisation. I projektet arbetar de för att stärka kvinnors förmåga att skaffa en egen försörjning, för att hjälpa dem och deras familjer ur fattigdom samt stärka kvinnornas självständighet. Kunskapen om deras rättigheter på arbetsmarknaden är låg och många kan utnyttjas. Därför informerar Al Mortaqa om deras rättigheter och kan bistå med juridisk hjälp.

Tillsammans med tyska facket DGB och det israeliska facket Histadrut har LO drivit projekt för palestinska arbetare som vill arbeta i Israel. I september 2022 avslutades ett pilotprojekt för palestinier som vill arbeta som elektriker inom den israeliska industrin. Som en följd av detta projekt har ett historiskt samarbetsavtal mellan PGFTU och Histadrut tecknats för ett fortsatt stöd till palestinska arbetare i Israel. Samarbetet förenklar för palestinska arbetare och stärker deras situation i Israel.

LO och LO-förbunden är medlemmar i Olof Palmes Internationella Center som stöttar det palestinska civilsamhället i dess arbete för fred, demokrati och jämlikhet. Det har ett särskilt fokus på arbetare, kvinnor och ungdomar och dess demokratiska rättighet att påverka sina samhällen. Palmecentret samarbetar också med israeliska människorätts- och fredsorganisationer.

LO fattade på kongressen 2012 beslut om att kräva hävandet av blockaden mot Gaza samt ett stopp för Israels ockupation av Västbanken och avvecklande av alla bosättningar. På samma kongress fattade LO beslut om att genomföra en översikt över sina finansiella tillgångar i företag med

ekonomiska intressen i den illegala israeliska ockupationen och ställde samtidigt krav på att arbetsgivarna upphör med verksamhet inom företag som tjänar pengar på bosättningarna. De israeliska bosättningarna på Västbanken och i östra Jerusalem strider mot folkrätten och utgör förhinder mot en tvåstatslösning baserad på internationell rätt. Handel med bosättningar riskerar att legitimera ockupationen och brott mot folkrätten.

Varje år på Internationella arbetsorganisationens konferens uppmärksammas ockupationen av ILOs generaldirektör och så även i många av arbetstagardelegaternas tal. Nedan följer ett sådant exempel.

2018 höll Oscar Ernerot följande tal på ILOs arbetskonferens som Sveriges arbetstagardelegat:

On behalf of LO and TCO I want to express our profound solidarity with the working men and women of Palestine. The Director General's report about workers of the occupied Arab territories demonstrates that the decent work deficit in Palestine is alarming – We share the hopelessness and the urge for immediate change to address the reality of the ongoing de-development.

We together with the global trade union movement strongly condemn the extreme violence conducted by Israel last week: the violence and the killings must stop immediately. The ILO was formed to preserve and develop peace, the action taken by the government of Israel is in direct conflict with that goal.

The occupation must end; the trade blockade must be terminated, and the daily harassment of civilians must be stopped. The workers of Palestine can no longer be denied the right to decent work and a better future.

We welcome the Swedish government's recognition of Palestine as a state and we believe that it will support the progressive forces both in Palestine and Israel to act towards achieving a two-state solution.

We want to reaffirm our support to finding a lasting solution that will lead to Israel and Palestine living side by side in peace and security but today all we can see is an unfair occupation leading in the opposite direction. It is only when dialogue replaces violence that a just, two-state solution can be achieved.

The Swedish workers will continue to provide solidarity and support to the Palestinian workers.



Talet avbröts av konferensens jordanske ordförande som inte ville att den svenske delegaten skulle kritisera ockupationen men det återupptogs av ITUCs (International Trade Union Confederation) generalsekreterare Sharan Burrows.

Rapporter i serien

- | | | |
|---|--|---|
| 1. Facklig solidaritet
med Ukraina
ISBN 978-91-566-3545-8 | Trade union solidarity
with Ukraine
ISBN 978-91-566-3550-2 | Профспілкова
солідарність з Україною
ISBN 978-91-566-3551-9 |
| 2. Facklig solidaritet med Palestina
ISBN 978-91-566-3583-0 | | |



Konflikterna i världen är tyvärr många och den långvariga konflikten mellan Palestina och Israel berör djupt. Vikten av facklig solidaritet kan aldrig nog understrykas, då den fackliga kampen för allas rätt till att fritt organisera sig och för goda arbetsvillkor är en av grundpelarna i mänskliga rättigheter och bidrar till ett demokratiskt samhälle. Via ditt eget fackförbund, via centralorganisationer såsom LO, via internationellt samarbete organisationer emellan som exempelvis Olof Palmes Internationella Center kan du bidra med ditt stöd till olika projekt genom ditt engagemang. I den här kortrapporten berättar vi om Palestina och några av de insatser som vi har gjort och fortsätter göra.

November 2022

ISBN 978-91-566-3583-0

www.lo.se